

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

ŽALBENO VEĆE

Hag, 21. jul 2010.

Sažetak presude u predmetu *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*

U nastavku se nalazi sažetak presude Žalbenog veća koju je danas pročitao sudija Robinson:

Žalbeno veće MKSJ danas zaseda na javnoj sednici kako bi izreklo presudu u predmetu Tužilac protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja, koja je doneta 19. jula 2010.

U skladu s usvojenom praksom na ovom Sudu, sada ću izneti sažetak zaključaka Žalbenog veća. Ovaj sažetak nije sastavni deo pisane presude, koja predstavlja jedini merodavni tekst odluka Žalbenog veća i odgovarajućih obrazloženja. Primerici pisane presude biće dostavljeni stranama u postupku u najkraćem mogućem roku po završetku ove sednice.

U pisanoj presudi, kada se pominju nazivi mesta na Kosovu koji se razlikuju u albanskom i bosansko-hrvatsko-srpskom jeziku, navode se obe verzije, razdvojene kosom crtom. Tokom čitanja sažetka presude danas, ja ću se to isključivo iz praktičnih razloga služiti nazivima na BHS-u.

Ramush Haradinaj rođen je 3. jula 1968. u kosovskoj opštini Dečani, u bivšoj Jugoslaviji. U Optužnici se navodi da je, od približno 1. marta do sredine juna 1998. godine, on služio kao de facto komandant Oslobođilačkoj vojsci Kosova (OVK) i da je, sredinom juna 1998. godine, i postavljen za komandanta, pri čemu je imao komandu nad sveukupnim snagama OVK u području Dukadžin.

Idriz Balaj rođen je 23. avgusta 1971. u opštini Klina, na Kosovu. U Optužnici se navodi da je bio pripadnik OVK i da je komandovao specijalnom jedinicom poznatom pod nazivom "Crni orlovi."

Lahi Brahimaj rođen je 26. januara 1970. u opštini Đakovica, na Kosovu. U Optužnici se navodi da je bio pripadnik OVK i da je služio kao zamenik komandanta u Operativnom štabu Dukadžin od 23. juna do 5. jula 1998. godine, da bi potom postao finansijski direktor Generalštaba OVK.

Događaji u osnovi ovog predmeta odigrali su se između 1. marta i 30. septembra 1998. godine na Kosovu. U Optužnici se navodi da je OVK proganjala i otimala civile za koje se smatralo da saraduju sa srpskim snagama u području Dukadžin. Tužilac je Ramushu Haradinaju, Idrizu Balaju i Lahiju Brahimaju stavio na teret da su učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu, a u vezi sa počinjenjem zločina protiv čovečnosti i kršenjem zakona i običaja ratovanja. Zajednički kažnjivi cilj, kako se navodi, udruženog zločinačkog poduhvata, sastojao se u tome da se učvrsti potpuna kontrola OVK u području Dukadžin putem protivpravnog uklanjanja i zlostavljanja ovih civila. Alternativno, tužilac navodi da optuženi snose individualnu krivičnu odgovornost prema drugim vidovima odgovornosti predviđenim članom 7(1) Statuta.

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. The Netherlands

Tel.: +31-70-512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

U prvostepenoj presudi, Pretresno veće je zaključilo da je predloženi dokazni materijal nedovoljan kako bi se utvrdilo postojanje udruženog zločinačkog poduhvata, te je svu trojicu optuženih oslobodilo svake krivične odgovornosti po tom osnovu. Nadalje, Pretresno veće oslobodilo je g. Haradinaja i g. Balaju krivice i u pogledu svih alternativnih navoda za koje se terete u Optužnici. Međutim, Pretresno veće proglasilo je g. Brahimaja krivim po jednoj tački Optužnice za mučenje, i po jednoj tački Optužnice za mučenje i okrutno postupanje, u oba slučaja kao kršenja zakona i običaja ratovanja. G. Brahimaj oslobođen je krivice po svim ostalim tačkama Optužnice. Pretresno veće osudilo je g. Brahimaja na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od šest godina. I tužilac i g. Brahimaj su podneli žalbu na Prvostepenu presudu. Pretres o meritumima žalbe održan je 28. oktobra 2009.

Prvo ću se osvrnuti na žalbu tužioca. U svom prvom žalbenom osnovu tužilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo kada je odbilo zahtev tužioca za dodatnim vremenom potrebnim kako bi se iscrpeli svi razumni koraci da se obezbedi svedočenje dva ključna svedoka i kada je naložilo da tužilac završi izvođenje svojih dokaza pre nego što su ti razumni koraci mogli biti preduzeti. Tužilac je tvrdio da su ti svedoci posedovali direktne dokaze u pogledu krivice trojice optuženih i da su odbili da svedoče zbog zastrašivanja i straha. Tužilac je zbog toga zatražio ponovno otvaranje suđenja po određenim tačkama koje su navedene u njegovom žalbenom podnesku.

Žalbeno veće - odlukom većine i uz suprotno mišljenje sudije Robinsona - odlučilo je da odobri ovaj žalbeni osnov i da naloži delimično ponavljanje suđenja. Razmatrane pojedinačno i van konteksta suđenja, može se smatrati da svaka od odluka Pretresnog veća u vezi sa svedočenjem relevantnih svedoka ulazi u okvir diskrecionih ovlašćenja Pretresnog veća. Međutim, kada se te odluke ocenjuju zajedno - a posebno u kontekstu ozbiljnog zastrašivanja svedoka koje je predstavljalo kontekst ovog suđenja - jasno je da je Pretresno veće učinilo ozbiljnu grešku kada je propustilo da preduzme odgovarajuće mere kako bi obezbedilo svedočenje određenih svedoka. Pretresno veće je preteranu pažnju posvetilo tome da obezbedi da tužilac ne potroši više od dodeljenog mu vremena za izvođenje svojih dokaza i da se poštuju rokovi Pretresnog veća za izvođenje dokaza, bez obzira na to što je postojala mogućnost da se obezbede potencijalno važni iskazi. Ovi pogrešno postavljeni prioriteti pokazuju da je Pretresno veće nije shvatilo kolika je težina pretnje koju je zastrašivanje svedoka predstavljalo za integritet suđenja. Neke od ovih grešaka bile su odgovori na konkretne zahteve tužioca, dok je u izvesnim drugim slučajevima Pretresno veće trebalo da deluje proprio motu kako bi omogućilo iskaz svedoka. Stoga je, iz razloga navedenih u Presudi, Žalbeno veće zaključilo da je Pretresno veće propustilo da preduzme dovoljne korake kako bi se suzbilo zastrašivanje svedoka koje je obeležilo suđenje od početka do kraja. S obzirom na potencijalni značaj ovih svedoka za tezu tužioca, ova greška je narušila pravičnost postupka i dovela do neostvarenja pravde.

U svom drugom žalbenom osnovu, tužilac osporava oslobađajuću presudu koju je Pretresno veće izreklo Idrizu Balaju za pomaganje i podržavanje u počinjenju dela ubistva triju žena koje su bile civili, i tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo kada je zaključilo da nisu zadovoljeni uslovi mens rea i actus reus. Žalbeno veće nije utvrdilo da je Pretresno veće počinilo bilo kakvu grešku u primeni pravnih standarda koji se odnose na pomaganje i podržavanje i stoga odbija ovaj žalbeni osnov.

U svom trećem žalbenom osnovu, tužilac osporava zaključke Pretresnog veća u odnosu na silovanje, mučenje i okrutno postupanje prema svedoku 61 i okrutno postupanje prema svedoku 1. Tužilac prvo navodi da je Pretresno veće pogrešilo kada je konstatovalo da Idriz Balaj nije kriv za silovanje, mučenje i okrutno postupanje prema svedoku 61, tvrdeći da je bilo očigledno nerazumno od Pretresnog veća da oslobodi g. Balaju kada je utvrdilo da je on čovek poznat pod imenom Toger. Iz razloga navedenih u pisanoj Presudi, Žalbeno veće je odbacilo tvrdnje tužioca i potvrdilo oslobađajuću presudu

g. Balaju po ovoj tački Optužnice. Takođe, u trećem žalbenom osnovu, tužilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo u tumačenju prava kada je propustilo da zaključi da su vojnici OVK koji su bacili svedoka 1 u bunar počinili krivično delo okrutnog postupanja i tvrdi da je to bio teški napad na ljudsko dostojanstvo svedoka 1. Nakon analize dokaza koji su bili pred Pretresnim većem, Žalbeno veće je zaključilo da premda svedok 1 nije bio žrtva namernih dela ili propusta kojima su izazvane teške fizičke patnje ili povrede, postupanje prema njemu izazvalo je teške psihičke patnje i predstavlja ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo svedoka 1, koji je tada bio onesposobljen u bunaru i odvojen od svoje žene dok je ona bila u rukama naoružanih vojnika OVK. Žalbeno veće je stoga delimično prihvatilo ovaj žalbeni osnov tužioca i preinačilo zaključak Pretresnog veća da odnos prema svedoku 1 nije predstavljao okrutno postupanje. Međutim, iako je tužilac dokazao da su vojnici OVK počinili delo okrutnog postupanja prema svedoku 1, nije dokazao da je g. Balaj bio odgovoran za to delo na osnovu vida krivične odgovornosti kojim ga tereti tužilac. Žalbeno veće je stoga potvrdilo oslobađajuću presudu g. Balaja po ovoj tački optužnice.

Sada ću se osvrnuti na devetnaest žalbenih osnova Lahija Brahimaja u kojima je on zatražio od Žalbenog veća da preinači njegovu osuđujuću presudu za mučenje i okrutno postupanje prema svedoku 6 i svedoku 3, i u kojima on osporava izrečenu kaznu.

U prvom i drugom žalbenom osnovu g. Brahimaj je ustvrdio da je Pretresno veće počinilo brojne greške zaključivši da je on odgovoran za mučenje svedoka 6. Iz detaljnih razloga navedenih u pisanoj Presudi, Žalbeno veće je odbacilo ove žalbene osnove.

U žalbenim osnovima od 3 do 8, g. Brahimaj je izneo mnoštvo tvrdnji kojima osporava zaključke Pretresnog veća da je on odgovoran za mučenje i okrutno postupanje prema svedoku 3. Iz detaljnih razloga navedenih u pisanoj Presudi, Žalbeno veće je odbacilo ove žalbene osnove.

U svom devetom žalbenom osnovu, g. Brahimaj tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo u svojim zaključcima u odnosu na njegovu osuđujuću presudu za mučenje svedoka 3, i to na temelju toga što tužilac nije uspeo da dokaže da je ijedan od motiva za maltretiranje svedoka 3 bio neophodan za osuđujuću presudu za mučenje. Žalbeno veće smatra da je tužilac propustio da iznese materijalne činjenice za jedan od motiva koji su u osnovi osude za mučenje i da je Pretresno veće stoga pogrešilo u tom pogledu jer g. Brahimaj nije pravovremeno obavешten o toj osnovi za osudu za mučenje. Međutim, pošto je Pretresno veće zasnovalo svoju osuđujuću presudu za mučenje g. Brahimaju na više od jednog motiva, i dalje ostaje na snazi osuda izrečena g. Brahimaju za mučenje svjedoka 3.

U žalbenim osnovima od 10 do 19, g. Brahimaj je tvrdio da je Pretresno veće počinilo brojne greške pri određivanju kazne od šest godina zatvora. Iz razloga detaljno navedenih u pisanoj Presudi, Žalbeno veće odbacuje sve ove žalbene osnove i potvrđuje kaznu g. Brahimaju.

Pročitaću sada dispozitiv presude Žalbenog veća u celosti.

Gospodine Haradinaj, gospodine Balaj i gospodine Brahimaj, molim vas da ustanete.

Iz gorenavedenih razloga, **ŽALBENO VEĆE,**

NA OSNOVU člana 25 Statuta Međunarodnog suda i pravila 117 i 118 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda;

IMAJUĆI U VIDU pisane podneske strana u postupku i argumentaciju koju su strane iznele na žalbenom pretresu 28. oktobra 2009;

U vezi sa žalbom tužioca,

PRIHVATA prvi žalbeni osnov tužioca - uz protivno mišljenje sudije Robinsona - i UKIDA sledeće odluke Pretresnog veća: (a) oslobađajuće presude izrečene Ramushu Haradinaju i Idrizu Balaju za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem počinjenja krivičnih dela u komandi OVK i u zatvoru u Jablanici, a na osnovu tačaka 24, 26, 28, 30, 32 i 34 Optužnice; (b) oslobađajuću presudu izrečenu Lahiju Brahimaju za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu sa ciljem počinjenja krivičnih dela u komandi OVK i u zatvoru u Jablanici, a na osnovu tačaka 24, 26, 30 i 34 Optužnice; (c) oslobađajuću presudu izrečenu Ramushu Haradinaju, Idrizu Balaju i Lahiju Brahimaju za individualnu krivičnu odgovornost na osnovu tačaka 24 i 34 Optužnice; i (d) oslobađajuću presudu izrečenu Lahiju Brahimaju za individualnu krivičnu odgovornost na osnovu tačke 26 Optužnice, te NALAŽE da se Ramushu Haradinaju, Idrizu Balaju i Lahiju Brahimaju ponovo sudi po ovim tačkama Optužnice;

ODBIJA drugi žalbeni osnov tužioca;

PRIHVATA, delimično, i ODBIJA, delimično, treći žalbeni osnov tužioca i POTVRĐUJE oslobađajuću presudu izrečenu Idrizu Balaju na osnovu tačke 37;

U vezi sa žalbom Lahija Brahimaja,

ODBIJA prvi do osmi žalbeni osnov Lahija Brahimaja;

PRIHVATA, delimično, i ODBIJA, delimično, deveti žalbeni osnov Lahija Brahimaja i POTVRĐUJE osuđujuću presudu izrečenu Lahiju Brahimaju na osnovu tačke 28;

ODBIJA deseti do devetnaesti žalbeni osnov Lahija Brahimaja;

POTVRĐUJE kaznu izrečenu Lahiju Brahimaju; i

NA OSNOVU pravila 64 i 107 Pravilnika,

NALAŽE pritvor za Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja i NAREĐUJE upravniku Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija u Hagu da ih zadrži u pritvoru do daljnjeg naloga.

Uz presudu prilažem svoje delimično protivno mišljenje, u kojem izražavam neslaganje sa zaključcima većine u Veću u vezi s prvim žalbenim osnovom tužioca.

Izvolite sesti.

Žalbeno veće ovim ukida poverljivi status naloga za hapšenje Ramusha Haradinaja koji je izdat 19. jula 2010.

Primerici presude biće podeljeni stranama u postupku po završetku ovog zasedanja.

Današnje zasedanje Žalbenog veća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju ovim je završeno.
